

Стефан Данаилов

на 70 години

С времето свикнахме с присъствието на Стефан Данаилов.

Той е органическа част от нашето всекидневие и затова с умиление и трудно прикрита носталгия следим и сега неговите по-стари филми, показвани периодично по телевизията, спомняме си върховете му театрални изяви в „Сизве Банзи е мъртъв“ (1977), „Щастливецът иде“ (1978), „Под игото“ (1981), „От ума си тегли“ (1985), „Дон Жуан“ (1986), „Хамлет“ (1987), „Цената“ (1992), „Лорензачо“ (1992), „Декамерон“ (1999), „Пигмалион“ (2007), в телевизионни спектакли – „Светът е малък“ (1968), „Жена премина кръстопътя“ (1974), „Севилският бръснар“ (1974), „Нашествие“ (1975), „Разпятието“ (1976), „Доктор“ (1977), „Харолд и Мод“ (1978), „Варшавска мелодия“ (1978), „Милионерът“ (1978), „Може би утре, може би никога“ (1982), „Краят на играта“ (2001), „Биволът“ (2004), в шоу – спектакли, винаги радвали се на изключителен интерес – „Добър ден, довиждане!“ (1979), „Ретробуфест“ (1982), „Съзвездия '83“ (1983), „Новогодишен карнавал“ (1988), „Зелен таралеж“ (1997), „Балканска кръчма“ (2000)...

Гледайки днес превъплъщенията му сме наясно, че дори и най – баналните, най – екзалтираните и конюнктурните са ценни именно като част от неговата биография, от миналото и настоящето на нашето кино, театър, телевизия и естрада.

Той познава киноуспеха твърде млад, още след участието му като ученик в кримката „Следите остават“ (1956).

Когато излизат „Инспекторът и нощта“ (1963), „Понеделник сутрин“ (1965), „С дъх на бадеми“ (1967), „Първият куриер“ (1968), двата сезона на „На всеки километър“ (1969 – 1972), „Черните ангели“ (1970), „Обич“ (1972), „Нона“ (1973), за него се заговаря като за първата ни родна звезда.

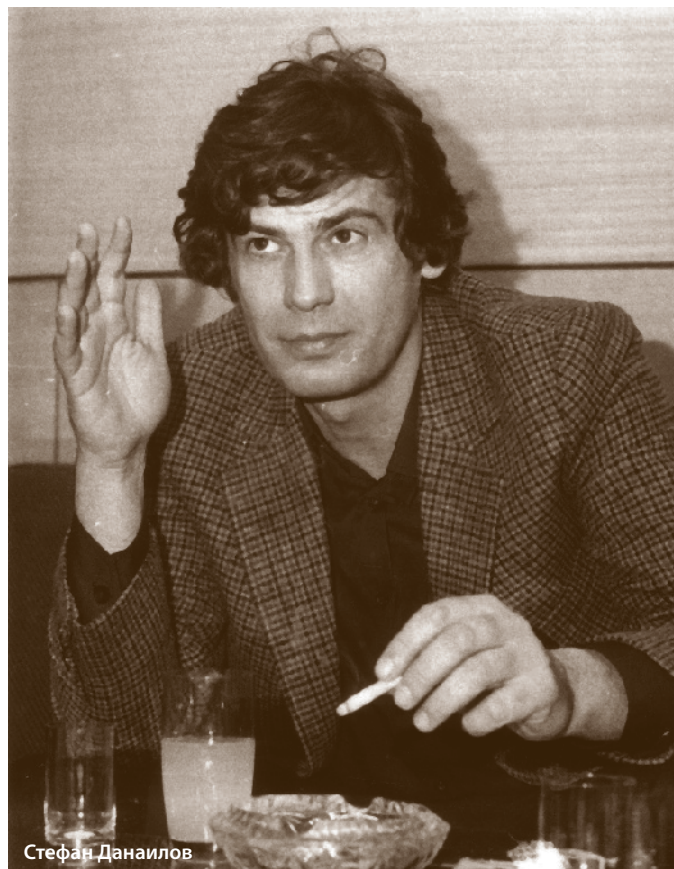
Публиката се прехласва по сексапи-

ла му, по неговата красива фигура, по хлапашката му безцеремонност на младеж от големия градски център, роден да изненадва, смайва и забавлява. Стефан Данаилов има шанса да попадне във ВИТИЗ, подготвен за изпитите от големия Иван Кондов, тогавашен съпруг на сестра му Росица, да учи през годините 1963 – 1967 г. в класа на корифеите Стефан Сърчаджиев и Методи Андонов, да моделира щедрия си талант във Военния и Националния академичен театър.

Логично след това става доцент – през 1996 г. и професор – през 1999 г. в НАТФИЗ по актьорско майсторство, подготвяйки фаланга млади знаменитости, които с обич го наричат и досега Мастер.

Във време, когато мнозина негови „доброжелатели“ пророкуват бърз край на кариерата му, поради преексплоатиране и изхабяване на модния му имидж, той предвидливо търси театралната зала, суровата школа на сценичните делници, на всекидневния изпит пред високата аудитория, за да се завърне впоследствие на големия и малкия екран помъдрял, натрупал опит, с овладян и неизменно впечатляващ ни професионализъм.

Необяснимо е защо писалите за него критици като Росица Ненчева, са акцентирали на пиетета му към комплицираните съвременни герои, като тези, които играе в „Този

Стефан Данаилов

истински мъж“ (1975), „Вината“ (1976), „Поема“ (1986), „Дом за нашите деца“ (1990), обръщайки по – малко внимание на неговия интерес към непреходните образци на родната ни литературна класика. Именно в екранизациите – неуспешни или имащи определени недостатъци, той създава и най – ярките си и физиономични роли – поручик Галчев в „Нона“ (1973), Костадин Джупунов в „Иван Кондарев“ (1974), д-р Евгени Милев

в „На живот и смърт“ (1974), Васил Граматиков в „Кръвта остава“ (1980), доктор Старирадев в „Търновската царица“ (1981), капитан Алтънов в „24 часа дъжд“ (1982), Кирил Дечев в „Есенно слънце“ (1982), Иванов в „Една одисея из Делиормана“ (1983), Ювиги хан в „Тази кръв трябваше да се пролее“ (1985), епизодична изява в „Дон Кихот се завръща“ (1996), Деветаков в „Хайка за вълци“ (2000), Фердинанд I в „Ганьо Балкански се върна от Европа“ (2004), професорът в „Стъклената река“ (2010).

Стефан Данаилов запазва за дълго интереса и любовта си към историческото кино – наистина тук постиженията му са по-скромни, но и те са белязани от печата на импулсивната му индивидуалност, рефлектиращи в образите на Светослав Тертер в „Князът“ (1970), лечителят в „Сватбите на Йоан Асен Втори“ (1975), Карабельов в „Юлия Вревска“ (1978), Борис I в едноименния филм от 1985 или друидът във „Версенжеторикс“ (2001).

Той се снима често и в тв новели, които добиват друг облик с неговото ярко присъствие – „Рожден ден“ (1983), „Вълците“ (1999), „Краят на XX век“ (2000).

Постепенно Данаилов преодолява предрасъдъците към своята личност, работи с най-добрите ни режисьори, доказвайки че има и добри вокални данни за записи на песни („Моето мъжко момиче“), мюзикъли („Вражалец“, 1976), шоу програми („Съзвездия '83“) и поетични рецитали (Яворов), показва, че е ярък комедиен талант в „Топло“ (1978), „От нищо нещо“ (1979), „Дами канят“ (1980), „Левакът“ (1987), „Карнавалът“ (1990)...

Публиката му вярва и все още го обича – независимо от разкритията за извънбрачния му син Владимир от връзката му с Ирен Кривошиева, от открито демонстрираните му политически възгледи, миналото му битие на партиен секретар на НАТ „Иван Вазов“, депутатстването му преди 10.11.1989 г. в редиците на БКП и от 2001 г. в редовете на БСП. Той беше говорител на първия състав на НСРТ от квотата на БСП от 13 декември 1997 г., министър на

културата в правителството на Сергей Станишев от 17 август 2005 до 27 юли 2009 г. и дори си опита късмета за вицепрезидент в кампанията, приключила на 30 октомври 2011 г., когато с Ивайло Калфин се класира-

ха втори след победителите Росен Плевнелиев и Маргарита Попова. Ако не друго, от нея ще остане все пак клипът „Идва нов ден“, който би трябвало да прикрие срама от конюнктурната черно – бяла късометражка от 2009 г., в която правеше компания на ватмана Сергей Станишев...

Стефан Данаилов се снима интензивно и след 10.11.1989 г. в „Карнавалът“ (1990), „Живей опасно“ (1990) „Искам Америка“ (1991), „Испанска муха“ (1997), „След края на света“ (1998), „Хайка за вълци“ (2000), „И прости нам“ (2003), „Свети Георги убива змея“ (2009), „Стъклената река“ (2010), без да забравяме култовите му изяви на магната Борис Касабов в изключително популярния сериал „Стъклен дом“ (2010 – 2012) и на мафията във „Фамилията“ (2012).

Той е сред малкото щастливци, пробили на запад с продукции като „Берлинска конспирация“ (1990) и „Червената мишена“ (1992) и в Русия – „Дон Кихот се завръща“ (1996) и станали звезди на италианското кино с поредиците „Наследството на инспектор Катани“ (1995), „Рекет“ (1997), „Алеф – лицето на смъртта“ (1997) „Краят на века“ (1999) „Дело по съвест“ (2002–2010) и сагата „Фермата на чучулигите“ (2007).

Пишейки тези редове, установявам курioзния факт, че Стефан Данаилов е роден в един и същи ден с великия Кърк Дъглас – на 9 декември, зодия Стрелец, с 26 години разлика. Двамата наистина си приличат не само като дух, манталитет и житейско поведение, но и като тип творческа реализация – щастлива, плодотворна, дългогодишна. Защото и за Стефан Данаилов важи правилото, характерно за всяка звезда – след като прескочи клопките на славата, да се превърне в институция, с която другите неизбежно трябва да се съобразяват. Затова и съвсем заслужено през 2002 г. получава орден „Стара планина“ и наградата на Министерството на културата „Паисий Хилендарски“ за изключителен принос към българската култура...

Борислав Гърдев